

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 20.12.1974, sp. zn. 1 Cz 100/74, ECLI:CZ:NS:1974:1.CZ.100.1974.1

Číslo: 40/1975

Právní věta: Ustanovenia predpisov o náhrade škody, ktorú spôsobil vojak pri plnení služobných povinností alebo v priamej súvislosti s ním (§ 11 ods. 1 zákona č. 88/1952 Zb. v znení zákonov č. 76/1955 Zb. a č § 100/1970 Zb. a čl. 31 a nasl. predpisu Ministerstva národnej obrany Zákl. 3-3/práv/, ktorého vydanie bolo oznámené v čiastke 39/1969 Zb.) neumožňujú súdu, aby v prípadoch, keď škodu spôsobili viacerí škodcovia, rozhodol, že tí, ktorí škodu spôsobili, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 20.12.1974

Spisová značka: 1 Cz 100/74

Číslo rozhodnutí: 40

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody, Policisté, Povinnosti spoločné a nerozdílné, Vojáci

Předpisy: 88/1952 Sb. § 11

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbirkový text rozhodnutí:

Č. 40/1975 sb. rozh.

Ustanovenia predpisov o náhrade škody, ktorú spôsobil vojak pri plnení služobných povinností alebo v priamej súvislosti s ním (§ 11 ods. 1 zákona č. 88/1952 Zb. v znení zákonov č. 76/1955 Zb. a č § 100/1970 Zb. a čl. 31 a nasl. predpisu Ministerstva národnej obrany Zákl. 3-3/práv/, ktorého vydanie bolo oznámené v čiastke 39/1969 Zb.) neumožňujú súdu, aby v prípadoch, keď škodu spôsobili viacerí škodcovia, rozhodol, že tí, ktorí škodu spôsobili, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 20. 12. 1974, [1 Cz 100/74](#))

Žalujúca vojenská správa navrhla, aby žalovaní boli zaviazaní zaplatiť jej solidárne 18 845,60,- Kčs a prísl. Uviedla, že žalovaný V. P. ako vodič vojenského služobného vozidla po požití alkoholických nápojov nezvládol vedenie vozidla, havaroval a na vozidle spôsobil škodu vo výške 17 698,-Kčs; žalovaný L. A. ako spolujazdec ponúkol a zaplatil vodičovi alkoholické nápoje, hoci vedel, že ďalej povedie motorové vozidlo. Vojenská správa musela vynaložiť na opravu vozidla 17 698,- Kčs a náklady za prepravu vozidla boli 1137,60 Kčs, teda žalobcovi vznikla celková škoda po odpočítaní

amortizácie 18 845,60 Kčs.

Okresný súd v Trenčíne rozsudkom zaviazal žalovaného V. P. zaplatiť žalobcovi 9422,- Kčs; vo zvyšujúcej časti a proti žalovanému L. A. žalobu zamietol.

V odvolaní žalobca navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že sa žalobe vyhovuje v celom rozsahu. Uviedol, že konanie žalovaného L. A. je v príčinnej súvislosti so vznikom škody, preto aj tento žalovaný mal byť zaviazaný na náhradu škody, preto aj tento žalovaný mal byť zaviazaný na náhradu škody solidárne so žalovaným V. P. a ďalej, že súd nemal použiť mimoriadne zmierňovacie právo vzhľadom na spoločenský význam škody a na okolnosti prípadu.

Krajský súd v Bratislave svojím rozsudkom zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že zaviazal žalovaných zaplatiť solidárne žalobcovi 18 845,60 Kčs a prísl.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že uvedeným rozsudkom súdu druhého stupňa bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Súdy oboch stupňov vzali za preukázané, že 7. 4. 1971 žalovaný V. P. ako vodič a žalovaný L. A. ako spolujazdec išli na služobnú cestu vojenským vozidlom z N. do T. a späť, pričom na spiatocnej ceste jeden aj druhý v hostinci objednali a vypili alkoholické nápoje. Na ceste z S. do K. došlo k havárii tohto motorového vozidla, za čo boli potom žalovaní odsúdení Vojenským obvodovým súdom v Bratislave, a to žalovaný V. P. pre trestný čin opilstva a poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve a žalovaný L. A. pre pomoc pri spáchaní trestného činu opilstva.

Súd prvého stupňa vychádzal pri posúdení žaloby o náhradu škody z ustanovenia § 172 ods. 1 Zák. práce v spojení s ustanovením § 179 ods. 2 Zák. práce a predpisu MNO Zákl. 3-3/práv./ . U žalovaného L. A. bol súd prvého stupňa toho názoru, že nezodpovedá za vzniknutú škodu, lebo medzi jeho konaním a vznikom škody nie je príčinná súvislosť, prípadne bola táto súvislosť prerušená tým, že s obaja žalovaní zastavili v hostinci, kde vypili väčšie množstvo alkoholických nápojov; k havárii došlo až po tomto konaní, pričom žalovaný L. A. nemal možnosť vyplývať na konanie žalovaného V. P.

Odvolací súd nesúhlasil s názorom súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o zodpovednosť žalovaného L. A. za vzniknutú škodu, lebo žalovaný L. A. zaplatil žalovanému V. P. alkoholické nápoje a žalovaný V. P. v dôsledku ich požitia s vozidlom žalobcu havaroval. Bola teda podľa názoru odvolacieho súdu konanie žalovaného L. A. v priamej súvislosti so vzniknutou škodu a žalovaný L. A. plne zodpovedná za náhradu škody spolu so žalovaným V. P. v zmysle ustanovenia § 179 ods. 5 Zák. práce. Vzhľadom na to, že išlo o spoločné konanie oboch žalovaných, odvolací súd ich zaviazal k solidárnemu zaplateniu náhrady škody.

Súd druhého stupňa však nesprávne posúdil zodpovednosť žalovaných podľa ustanovenia § 179 Zák. práce, ktoré napokon tiež neupravuje solidárnu zodpovednosť škodcov.

Na príslušníkov ozbrojených síl v činnej službe sa ustanovenia Zákonníka práce vzťahujú len pokiaľ to tento zákonník výslovne ustanovuje alebo pokiaľ to ustanovujú osobitné predpisy (§ 4 Zák. práce). Náhradu škody spôsobenej príslušníkmi ozbrojených síl však Zákonník práce 1) neupravuje a ani osobitné predpisy neustanovujú, že by sa jej úprava riadila zákonníkom práce.

Podľa ustanovenia § 11 zákona č. 88/1952 Zb. o materiálnom zabezpečení príslušníkov ozbrojených síl možno za škodu, ktorú spôsobil štátu príslušník ozbrojených síl na majetku ozbrojených síl, uložiť náhradu podľa predpisov, ktoré vydá príslušný minister. Podľa tohto ustanovenia bol vydaný predpis Ministerstva národnej obrany „Náhrada škody spôsobenej vojakom na majetku vojenskej správa“

(Zákl. 3-3/práv./). Podľa čl. 31 písm. b/ tohto predpisu ak spôsobil vojak škodu z nedbanlivosti, avšak nie pri plnení služobných povinností alebo v priamej súvislosti s ním, je povinný nahradiť skutočnú škodu. Rovnako zodpovedá voja, ktorý spôsobil škodu v opilosti, ktorú si sám privodil.

Podľa č. 31 písm. e/ citovaného predpisu, ak zodpovedá vojenskej správe za škodu niekoľko vojakov, zodpovedá každý z nich za pomernú časť škody podľa miery svojho zavinenia.

Z tohto ustanovenia vyplýva, že v prejednávanej veci nebolo možné vysloviť solidárnu zodpovednosť škodcov, ale bolo treba zodpovednosť medzi nich rozdeliť, a to pomerne podľa ich zavinenia.

Keď teda súd druhého stupňa zaviazal žalovaných na solidárnu zodpovednosť za spôsobenú škodu, porušil zákon v ustanovení § 11 zákona č. 88/1952 Zb. v súvislosti s ustanovením čl. 31 písm. e/ predpisu Ministerstva národnej obrany Zákl. 3-3 /práv./, vydaného podľa ustanovenia § 11 odst. 1 zákona č. 88/1952 Zb.

1) Úplné znenie Zákonníka práce (zákona č. 65/1965 Zb) so zmenami a doplnkami bolo teraz vyhlásené pod č. 55/1975 Zb.